

Geachte lezer,

Graag reageer ik namens De Groene Zaak, een organisatie van ondernemers die zich inzetten voor een duurzame economie, op het wetsvoorstel ruimte voor duurzaamheidsinitiatieven.

De Groene Zaak ondersteunt het doel van het wetsvoorstel zoals aangegeven aan het begin van de memorie van toelichting: *“Dit wetsvoorstel beoogt groene coalities te helpen duurzaamheidsinitiatieven te realiseren door de mogelijkheid te creëren initiatieven om te laten zetten in algemeen verbindende voorschriften.”* De memorie van toelichting geeft tevens aan hoe dit bereikt kan worden: *“Door een duurzaamheidsinitiatief in een regelgeving op te nemen, wordt een aantal belemmeringen voor de totstandkoming of het succes van dergelijke initiatieven weggenomen.”* Ook deze wijze kan onderschreven worden door De Groene Zaak.

Het doel van het wetsvoorstel geeft de juiste richting aan, echter zijn er ook een aantal belangrijke zorgen. Het wetsvoorstel beoogd bedrijven en ondernemingen de ruimte te geven samen te werken aan oplossingen die minder belastend zijn voor het milieu en klimaatverandering. Dit kan alleen als bedrijven en inwoners ook daadwerkelijk deze ruimte krijgen. In het voorliggende wetsvoorstel worden de criteria omschreven die gebruikt worden tijdens de beoordelingsfase. Deze eisen rijken echter zo ver dat De Groene Zaak van mening is dat innovatieve duurzame ontwikkelingen die buiten de gebaande paden vallen snel buiten de criteria vallen.

De procedure is uitgebreid, en vergt behoorlijk wat tijd en inspanningen. Dit staat niet in verhouding tot de mogelijkheden van initiatiefnemers. Immers, het gaat vaak om een randvoorwaarde, terwijl alle aandacht nodig is voor het complexe primaire proces. Alleen de (middel-)grote bedrijven zullen deze inspanningen kunnen verrichten en de kans is levensgroot dat het MKB of startups deze weg niet zullen bewandelen;

Veel ketens zijn grensoverschrijdend, verschillende regels over de grens werken marktverstoring. Hier mag meer aandacht voor komen, dat is dus meer dan de voorgestelde toets aan internationale regels;

Waar we rekening mee moeten houden bij het beoordelen van een duurzaam initiatief is dat de volgers/achterblijvers vaak nog niet zo ver zijn. Bijvoorbeeld omdat ze klein zijn, de expertise missen of inzetten op andere prioriteiten. De koplopers maken namens de sector keuzes, de ‘anderen’ krijgen in dit model de kans op inspraak. De vraag is of je deze bedrijven wel bereikt, vooral als het om vele, relatief kleine bedrijven in een sector gaat. En wat goed is voor de koplopers en voor de duurzaamheidsdoelen hoeft (op dit moment) nog niet goed te zijn voor de anderen!

Wij richten ons daarom vooral op de afwijzingsgrond aangaande voldoende draagvlak. In het wetsvoorstel doelen wij op deze formulering: *“Dit wetsvoorstel beoogt breed gedragen duurzaamheidsinitiatieven uit de samenleving te ondersteunen. De indieners van het verzoek moeten bij het verzoek beschrijven in welke mate er draagvlak is voor het verzoek. Wanneer voorgedragen initiatieven niet breed gedragen blijken te zijn, behoort niet te worden overgegaan tot omzetting van het duurzaamheidsinitiatief in regelgeving.”* Innovaties die een belangrijke bijdrage leveren aan de nieuwe economie kunnen een bedreiging vormen voor bedrijven die werken volgens de oude (vervuilende) economie. Deze duurzaamheidsinitiatieven zijn daardoor niet altijd breed gedragen. Echter leveren ze wel een grote bijdrage aan de transitie naar een duurzame circulaire toekomst. De toetsing zou zich primair moeten concentreren op deze bijdrage.

De procedure moet eenvoudiger worden en minder afwijzingsgronden bevatten. Het huidige voorstel is lastig uitvoerbaar. Door de ingewikkeldheid van de procedure en het vele aantal mogelijkheden voor afwijzen wordt het wetsvoorstel in de huidige vorm een “papieren mogelijkheid” en biedt het geen daadwerkelijke kans voor verduurzaming.

De Groene Zaak pleit ervoor het criterium breed gedragen te vervangen door het criterium positieve impact. Het doel en het mogelijke effect van het initiatief moeten voorop staan en niet de bescherming van de bestaande verouderde situaties.

Bij oriëntatie op dit wetsvoorstel constateren wij dat er verschillende leeswijzen van het wetsvoorstel zijn. Wij lezen het voorstel zo dat het wetsvoorstel ruimte geeft aan nieuwe duurzame initiatieven. Alle bedrijven en organisaties die hier gebruik van willen maken staan daartoe vrij. Andere partijen lezen het voorstel als zijnde een verplichting voor iedereen. De essentie van het voorstel zit dan in het algemeen bindend verklaren van duurzaamheidsinitiatieven. Indien onze lezing niet klopt, dan zien we graag een toelichting op het voorstel.

Bij vragen zijn wij te allen tijde bereid hierover verder in gesprek te gaan.

Marjolein Demmers
De Groene Zaak